

บทที่ 5

สรุปและวิจารณ์ผลการทดลอง (Conclusion & Discussion)

การวิจัยครั้งนี้คณะผู้วิจัยได้เปรียบเทียบประเด็นในการศึกษาข้อมูลปัจจัยส่วนบุคคลของกลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ประเภทเกษตรกร เพศ อายุเฉลี่ย ศาสนา และระดับ ระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO – farm) และเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO – farm) โดยใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 174 รายเท่ากัน พบว่า เกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีอายุโดยเฉลี่ย 52.92 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 69.00 และเป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 31.00 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ คิดเป็นร้อยละ 96.00 รองลงมานับถือศาสนาอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 2.30 และนับถือศาสนาคริสต์ และศาสนาอื่นเป็นส่วนน้อย คิดเป็น ร้อยละ 2.30 และ 1.10 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่จบชั้นประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 35.10 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 24.70 และจบมัธยมศึกษาตอนปลายปริญญาตรี และจบอนุปริญญา คิดเป็นร้อยละ 14.40, 12.60 และ 10.30 ตามลำดับ นอกจากนั้นจบปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 1.70 ส่วนเกษตรกรผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปมีอายุโดยเฉลี่ย 51.79 ปี ส่วนใหญ่เป็นเพศชายคิดเป็นร้อยละ 71.30 และเป็นเพศหญิงคิดเป็นร้อยละ 28.70 ส่วนใหญ่นับถือศาสนาพุทธ และอิสลาม คิดเป็นร้อยละ 93.70 และ 6.30 ตามลำดับ สำหรับการศึกษาส่วนใหญ่จบประถมศึกษาคิดเป็นร้อยละ 46.60 รองลงมาจบมัธยมศึกษาตอนต้น คิดเป็นร้อยละ 21.80 และจบปริญญาตรี มัธยมศึกษาตอนปลาย และอนุปริญญาคิดเป็นร้อยละ 13.20, 7.50 และ 0.60 ตามลำดับ นอกจากนั้นจบปริญญาโทหรือสูงกว่าคิดเป็นร้อยละ 3.40 ซึ่งจะเห็นได้ว่าเกษตรกรทั้งสองกลุ่มไม่มีความแตกต่างกัน

การปฏิบัติตามหลักการและเกณฑ์กำหนดของประเทศไทยตามมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน Roundtable on sustainable palm oil หรือ RSPO ต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO - farm) โดยภาพรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากในหลักการและเกณฑ์กำหนดที่ 6 ความรับผิดชอบต่อที่มีต่อพนักงาน ลูกจ้าง บุคคลชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน และหลักการและเกณฑ์กำหนดที่ 7 การพัฒนาการปลูกปาล์มน้ำมันในพื้นที่ใหม่อย่างมีความรับผิดชอบต่อ ซึ่งเป็นหลักการและเกณฑ์กำหนดด้านสังคม และสิ่งแวดล้อม ส่วนหลักการและเกณฑ์กำหนดที่ 4 การใช้วิธีที่ดีที่สุดของผู้ปลูกปาล์มน้ำมัน การมีขั้นตอนการปฏิบัติงานในรูปแบบที่เหมาะสม เช่น การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การใช้เทคนิคการจัดการศัตรูพืชแบบผสมผสาน การจดบันทึก การใช้สารเคมี ต้องไม่ทำให้เกิดอันตรายต่อสุขภาพและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ด้านชีวอนามัยและความปลอดภัยซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาลี ชินสิต และคณะ (2550) พบว่า ผลการศึกษายอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง พบว่า เทคโนโลยีที่เกษตรกรมีการยอมรับระดับมาก ได้แก่ การตัดแต่งทางใบ ร้อยละ 100 การขนส่งทะลายสู่โรงงาน ร้อยละ 99.5 ด้านพันธุ์ ร้อยละ 82.40 การเก็บเกี่ยวทะลาย ร้อยละ 65.6 และ การอารักขาพืช ร้อยละ 57.10 ส่วนเทคโนโลยีที่เกษตรกรมีการยอมรับระดับน้อย ได้แก่ การให้น้ำเสริมในช่วงฤดูแล้ง พบว่ามีระดับการยอมรับน้อยร้อยละ 99.50 และการจัดการระหว่างแถว

ปลูกร้อยละ 92.70 ปัจจัยที่พบว่า มีผลต่อการยอมรับเทคโนโลยีการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกร คือ แหล่งเงิน พบว่า เกษตรกรที่ใช้ทุนส่วนตัวจะมีการยอมรับเทคโนโลยีระดับมากกว่าเกษตรกรที่มีแหล่งเงินทุนอื่น สำหรับปัญหาการผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรในพื้นที่ภาคใต้ตอนล่าง คือ ปุ๋ยมีราคาแพง ราคาผลผลิตต่ำ พันธุ์ปาล์มราคาแพงและสารเคมีป้องกันกำจัดศัตรูพืชราคาสูง

การใช้ต้นทุน และได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมดจากการผลิตปาล์มน้ำมันต่างกัน ผลการศึกษาพบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (RSPO – farm) ได้รับผลผลิต 3,554.00 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่า 13,153.97 บาทต่อไร่ โดยใช้ต้นทุนทั้งหมด 2,300.51 บาทต่อไร่ ใช้ต้นทุนต่อหน่วย การผลิต 0.66 บาทต่อกิโลกรัม โดยได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร 8,957.42 บาทต่อไร่ และได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 8,551.93 บาทต่อไร่ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 กับเกษตรกรที่ไม่เป็นสมาชิกกลุ่มการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน (Non RSPO – farm) ซึ่งได้รับผลผลิต เพียง 2,758.85 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่า 10,207.77 บาทต่อไร่ จากราคาผลผลิต 4.13 บาทต่อกิโลกรัม (กรมการค้าภายใน, 2556) โดยใช้ต้นทุนทั้งหมด 2,769.34 บาทต่อไร่ ใช้ต้นทุนต่อหน่วย การผลิต 1.07 บาทต่อกิโลกรัม โดยได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร 5,122.12 บาทต่อไร่ และได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 5,676.25 บาทต่อไร่ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วีระชัย (2552) ศึกษาต้นทุน รายได้ และผลตอบแทนในการผลิตปาล์มน้ำมัน (ภาคใต้) ปีที่ 13 – 19 พบว่า เกษตรกรได้รับผลผลิตเฉลี่ย 3,207.58 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นมูลค่า 11,547.27 บาทต่อไร่ จากราคาผลผลิตเฉลี่ย 3.60 บาทต่อกิโลกรัม โดยมีต้นทุนทั้งหมด 6,675.41 บาทต่อไร่ ประกอบด้วยต้นทุนผันแปร 4,943.99 บาทต่อไร่ และต้นทุนคงที่ 2,031.42 บาทต่อไร่ เมื่อพิจารณาถึงผลตอบแทนที่เกษตรกรได้รับปรากฏว่า เกษตรกรได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนทั้งหมด 4,571.86 บาทต่อไร่ ได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนผันแปร 6,603.28 บาทต่อไร่ และได้รับผลตอบแทนเหนือต้นทุนเงินสด 7,701.53 บาทต่อไร่ และสอดคล้องกับชัยวัฒน์ นครินทร์ (2535) การเปรียบเทียบประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมันระหว่างเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมกับเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนตัวในอำเภออ่าวลึก จังหวัดกระบี่ ปี 2533 วัตถุประสงค์หลักของการศึกษา เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิภาพการผลิตปาล์มน้ำมัน และการวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทนจากการผลิตปาล์มน้ำมัน ในช่วงอายุปาล์มน้ำมัน 5 – 6 ปี 7 – 9 ปี และ 10 – 11 ปี ของเกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมและเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนตัว พบว่า การผลิตปาล์มน้ำมันของเกษตรกรทั้งสองกลุ่มยังไม่มีประสิทธิภาพทางเทคนิคแต่เมื่อเปรียบเทียบกันแล้ว พบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมมีการผลิตที่มีประสิทธิภาพมากกว่าในทุกช่วงอายุ ส่วนประสิทธิภาพทางเศรษฐกิจพบว่า เกษตรกรทั้งสองกลุ่มมีการใช้ปัจจัยการผลิตต่ำกว่าระดับการใช้ปัจจัยการผลิตที่เหมาะสมในทางเศรษฐกิจในทุกช่วงอายุ ในช่วงอายุดังกล่าวผลผลิตปาล์มน้ำมันยังคงให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น ถ้าเกษตรกรมีการใช้ปัจจัยการผลิตเพิ่มขึ้นอีก การวิเคราะห์ต้นทุนผลตอบแทน พบว่า เกษตรกรที่เป็นสมาชิกสหกรณ์นิคมได้รับรายได้สุทธิเท่ากับ 2,868.41 3,639.22 และ 3,711.44 บาทต่อไร่ตามลำดับทุกช่วงอายุปาล์มน้ำมัน ส่วนเกษตรกรผู้ปลูกปาล์มน้ำมันส่วนตัวได้รับรายได้สุทธิเท่ากับ 2,419.29 2,464.88 และ 3,315.87 บาทต่อไร่ ตามลำดับช่วงอายุ

และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Thongrak and Kiatpathomcha (2012) ศึกษาผลกระทบจากโครงการผลิตปาล์มน้ำมันและน้ำมันปาล์มเพื่อพลังงานชีวภาพอย่างยั่งยืนในประเทศไทย ระหว่างเดือนมิถุนายนถึงสิงหาคม 2555 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประมวลผลกระทบของโครงการต่อเกษตรกรรายย่อย กลุ่มเกษตรกร โรงงานที่เข้าร่วมโครงการและผลกระทบอื่นๆจากโครงการ รวมทั้งศึกษาปัญหาและอุปสรรคที่เกิดจากการดำเนินโครงการได้เน้นศึกษาจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียหลักที่เข้าร่วมโครงการในพื้นที่จังหวัดกระบี่ สุราษฎร์ธานีและสระแก้ว ผลการศึกษาพบว่า โครงการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนเพื่อพลังงานทดแทนในประเทศไทยเป็นโครงการที่ดีเยี่ยม และเป็นโครงการที่ประสบความสำเร็จมาก โครงการหนึ่งเป็นโครงการที่มีประโยชน์มากทั้งต่อผู้ที่เข้าร่วมโครงการและผลกระทบภายนอกอื่นๆ จากโครงการกลุ่มเกษตรกรรายย่อยที่นำร่องจากทั้ง 4 โรงงาน ได้รับการรับรองมาตรฐาน RSPO และเป็น 4 กลุ่มแรกของโลก นอกจากนี้โครงการยังได้รับการคัดเลือกจากองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (Food and Agriculture Organization of the United Nation : FAO) ให้เป็นโครงการดีเด่นหนึ่งในสามโครงการระดับโลกที่เกี่ยวข้องกับเกษตรกรรายย่อยในห่วงโซ่พลังงานชีวภาพและการรับรอง (Smallholders in Bioenergy Value Chains and Certification : Evidence from three case Studies) ผู้ให้ข้อมูลเกือบทั้งหมดมีทัศนคติที่ดีมากต่อโครงการตระหนักและยอมรับแนวคิดเกี่ยวกับการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะหลักการและเกณฑ์กำหนดตามกรอบมาตรฐาน RSPO เกษตรกรได้รับความรู้เกี่ยวกับการจัดการสวนปาล์มน้ำมันที่ดี การปรับปรุงบำรุงดิน การอนุรักษ์ดินและน้ำ การจัดการด้านอาชีวอนามัย และความปลอดภัยสำหรับเกษตรกรรายย่อยและแรงงาน โดยเกษตรกรมีการเปลี่ยนแปลงการจัดการปุ๋ย คือ มีการให้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและใบ เปลี่ยนจากการใช้ปุ๋ยเคมีผสมเป็นการใช้แม่ปุ๋ยเคมีมากขึ้น รวมทั้งมีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์มากขึ้น โดยเฉลี่ยเกษตรกรมีการใช้ปุ๋ยเคมีเพิ่มขึ้นจาก 5 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ในปี 2553 เป็น 6.3 กิโลกรัมต่อต้นต่อปี ในปี 2554 ทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญยิ่ง เพิ่มรายได้มากขึ้น จากผลผลิตที่เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 412 กิโลกรัมต่อไร่ต่อปี และขายผลปาล์มสด (Fresh Fruit Bunch : FFB) ได้ในราคาเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 50 บาทต่อตัน ทำให้เกษตรกรรายย่อยมีรายได้เพิ่มขึ้นเฉลี่ย 94,536 บาทต่อรายต่อปี (จากพื้นที่สวนปาล์มน้ำมันเฉลี่ย 39 ไร่)

ผลการเปรียบเทียบค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของปัจจัยการผลิตและผลตอบแทนทางเศรษฐกิจของเกษตรกรสองกลุ่มที่ทำการศึกษาทั้งเกษตรกรผู้ผลิตและจัดการตามการรับรองมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนตามมาตรฐาน RSPO กับเกษตรกรทั่วไปที่ไม่ปฏิบัติตามการผลิตและการรับรองมาตรฐานปาล์มน้ำมันตามวิธี RSPO พบว่าเกษตรกรที่ได้รับการรับรองมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนใช้ปัจจัยการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 5,559.58 บาท และได้รับผลผลิตเฉลี่ยไร่ละ 14,294.48 บาท และเกษตรกรได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยไร่ละ 8,734.90 บาท ส่วนเกษตรกรผู้ผลิตปาล์มน้ำมันทั่วไปใช้ปัจจัยการผลิตเฉลี่ยน้อยกว่าคือเฉลี่ยไร่ละ 5,344.54 บาท แต่ได้รับผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ต่ำกว่าเช่นกันโดยได้ผลผลิตเฉลี่ยเพียงไร่ละ 2,392.61 บาท และเมื่อคำนวณผลตอบแทนสุทธิสุดท้ายพบว่าเกษตรกรผู้ที่ไม่ผลิตและปฏิบัติตามมาตรฐาน RSPO จะได้รับผลตอบแทนสุทธิเฉลี่ยเพียงไร่ละ 4,536.94 บาท ซึ่งน้อยกว่าเกษตรกรผู้ปฏิบัติตามแนวคิดของ RSPO ถึง 4,197.96 บาท/ไร่ ดังนั้นแม้ว่าเกษตรกรที่ผลิตและ

ปฏิบัติภายใต้การรับรองมาตรฐาน RSPO จะใช้ปัจจัยการผลิตหลายอย่างที่มีมูลค่าสูงกว่า แต่จะได้ผลตอบแทนสูงกว่าเช่นกัน สอดคล้องกับการรายงานของ Levin et al. (2012) โดยผลการศึกษาครั้งนี้พบว่าค่าเฉลี่ยการใช้จ่ายของเกษตรกรผู้ผลิตและผู้ปฏิบัติตามการรับรองมาตรฐาน RSPO สูงกว่าได้แก่ ปุ๋ยเคมีซึ่งเป็นธาตุอาหารหลัก 2,369.98 บาท/ปี ปุ๋ยอินทรีย์ (ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก) 206.61 บาท ในขณะที่เกษตรกรทั่วไปที่ไม่ปฏิบัติตามการผลิตและการจัดการตามมาตรฐานปาล์มน้ำมันแบบ RSPO มีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยจากการใช้ปุ๋ยเคมีซึ่งเป็นธาตุอาหารหลัก 2,286.22 บาท/ปี ปุ๋ยอินทรีย์(ปุ๋ยคอก/ปุ๋ยหมัก) 82.79 บาท/ปี และค่าใช้จ่ายเฉลี่ยของค่าแรงงานเป็นอีกหนึ่งปัจจัยที่เกษตรกรผู้ผลิตและจัดการตามการรับรองมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนมีค่าสูงกว่า คือ 2,829.28 บาท/ปี ในขณะที่เกษตรกรทั่วไปที่ไม่ปฏิบัติตามการผลิตและการรับรองมาตรฐานการผลิตปาล์มน้ำมันอย่างยั่งยืนแบบ RSPO มีแรงงานเฉลี่ย 2,399.90 บาท/ปี ส่วนค่าเฉลี่ยการใช้จ่ายอื่นๆ